

Monstrancia - talpán a négy evangélista és magyar szentek képmásaival

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	18171
Alkotó:	Link, Fülöp István
Készítés ideje:	1896 KÖRÜL
Készítés helye:	Budapest
Jelzés:	talpperemén beütött mesterjegy; talpán alul vésett felirat: Fecit STEPHANUS LINK BUDAPESTINI
Anyag:	aranyozott ezüst; gyémánt; gyöngy; rubin
Technika:	ronde bosse zománc; sodronyzománc díszítés
Méretetek:	magasság: 90,5 cm talpátmérő: 26,5 x 21 cm szélesség: 30 cm

A talprész karéjos, nyolc cikkelyből áll, melyeken négykaréjos és ovális medalionok váltakoznak az evangélisták, illetve a magyar szentek (Szent István, Szent Erzsébet, Szent László és a glória nélkül ábrázolt Boldog Margit) képmásaival. (Szent László mellképe a győri herma nyomán készült.) A nóduszt hat, gótikus architektúrájú fülke fogja körül, bennük egy-egy férfiszent alakja.

A monstrancia felső része is gótikus architektúrát utánoz. A nódusból felfelé szélesedő, nyolcszögletű kúpforma emelkedik ki, amely a rubinokkal és gyémántokkal díszített lunulát és az azt védő hengeres üvegburát tartja. Ennek két oldalán három, egymás feletti fülkesorban állnak az apostolok alakjai. A bura felett igen gazdag architektúrájú, hatszögű fülke, benne Mária álló alakja, karján a kisdéd Jézussal. A fülke feletti, gúla alakú toronysisak zománcdíszű zöld-fehér-piros tetőcserepeket utánoz. A sisak csúcsán Kálvária-jelenet, a kereszt két oldalán - minden bizonytalanságból - két férfiszent áll, attribútumaik alapján nem azonosíthatóak, a monstrancián szereplő alakok többségével együtt.

A tárgy alapformája a felkai gótikus monstranciára vezethető vissza (ld. [itt](#)), ezt azonban Link Fülöp István sokféle más elemmel is gazdagította.

A monstrancia Nemes Antal (1855-1941) ajándékaaként 1932-ben került az Iparművészeti Múzeum gyűjteményébe. Nemes Antal 1889-től a Budavári Koronázó Főtemplom káplánja, majd 1898-tól plébánosa volt.

Feltehetően a monstranciához tartozott az a sodronyzománcos díszítésű kehely, melyen ugyancsak a *Fecit Stephanus Link Budapestini* jelzés olvasható, s a talpperemébe vésett felirat tanúsága szerint 1893-ban a Budavári Főtemplom tulajdonában volt, majd a Sotheby's 2013. június 26-i párizsi aukcióján bukkant fel (ld. [itt](#)).

Irodalom

- Szerk.: Farbak Péter: *Mátyás-templom: a budavári Nagyboldogasszony-templom évszázadai (1246-2013)*. Budapesti Történelmi Múzeum, Budapest, 2015. - Nr. 7.137.
- Kontsek Ildikó: A sodronyzománc használata a XIX. század második felének magyarországi ötvösművészetében. *Magyar Sion*, Ú.f. 7. (2013). 2013. - p. 89-98:96.
- Szerk.: Mikó Árpád, Sinkó Katalin: *Történelem - kép. Múlt és művészet kapcsolata Magyarországon*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2000. - Nr. I.13. (Békési Éva)
- Fillitz Hermann, Telesko Werner: *Der Traum Vom Glück: Die Kunst des Historismus in Europa*. Künstlerhaus, Wien, 1997. - Nr. 11.7.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 233.
- a kiállítást rendezte: Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Historizmus és eklektika. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992. - Nr. 380. (Prékopa Ágnes)

- szerző: Prékopa Ágnes: *Európai zománcművesség a középkortól a szecesszióig. Válogatás az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeiből.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1991. - Nr. 79.

